
242

Besluit van 18 mei 2004 tot vaststelling van de regio-indeling van gemeenten met betrekking tot taken in het kader van de Brandweerwet 1985 en de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (Besluit territoriale indeling brandweer- en GHOR-regio's)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 11 september 2003, nr. EB/2003/78447, in overeenstemming met Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

Gelet op artikel 3, eerste lid, van de Brandweerwet 1985;

De Raad van State gehoord (advies van 4 december 2003, nr. W04.03.0404/I);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, uitgebracht in overeenstemming met Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van 12 mei 2004, nr. EB2003/88867;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

De verdeling van gemeenten in regio's, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Brandweerwet 1985, is overeenkomstig de verdeling in de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2

Indien het bij koninklijke boodschap van 24 april 2003 ingediende voorstel van wet tot gemeentelijke herindeling van een deel van de Achterhoek, de Graafschap en de Liemers, Deventer en Bathmen (Kamerstukken 28 855), nadat het tot wet is verheven, in werking treedt, wordt de bijlage bij dit besluit als volgt gewijzigd:

a. Het gestelde onder «Noord- en Oost-Gelderland» wordt vervangen door: Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Deventer, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Groenlo, Harderwijk, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk, Zutphen.

b. Het gestelde onder «Gelderland-Midden» wordt vervangen door: Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk,

Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rijnwaarden, Rozendaal, Scherpenzeel,
Wageningen, Westervoort, Zevenaar.

Artikel 3

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit territoriale indeling brandweer-
en GHOR-regio's.

Artikel 4

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen
tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van
toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 18 mei 2004

Beatrix

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes

Uitgegeven de *achtste* juni 2004

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner

Het advies van de Raad van State wordt niet
openbaar gemaakt op grond van artikel 25a,
vijfde lid j° vierde lid, onder b van de Wet op
de Raad van State, omdat het zonder meer
instemmend luidt.

Bijlage als bedoeld in artikel 1 van het Besluit territoriale indeling brandweer- en GHOR-regio's

- De aanduiding van iedere regio is met hoofdletters gedrukt.
- De regio's beslaan het grondgebied van de onder iedere regio genoemde gemeenten.

GRONINGEN

Appingedam
Bedum
Bellingwedde
Ten Boer
Delfzijl
Eemsum
Groningen
Grootegast
Haren
Hoogezand-Sappemeer
Leek
Loppersum
De Marne
Marum
Menterwolde
Pekela
Reiderland
Scheemda
Slochteren
Stadskanaal
Veendam
Vlagtwedde
Winschoten
Winsum
Zuidhorn

FRYSLÂN

Achtkarspelen
Ameland
Boarnsterhim
Bolsward
Dantumadeel
Dongeradeel
Ferwerderadiel
Franekeradeel
Gaasterlân-Sleat
Harlingen
Heerenveen
Het Bildt
Kollumerland en Nieuwkruisland
Leeuwarden
Leeuwarderadeel
Lemsterland
Littenseradiel
Menaldumadeel
Nijefurd
Ooststellingwerf
Opsterland
Schiermonnikoog
Skarsterlân
Smallingerland
Sneek

Terschelling
Tytsjerksteradiel
Vlieland
Weststellingwerf
Wûnseradiel
Wymbritseradiel

DRENTHE

Aa en Hunze
Assen
Borger-Odoorn
Coevorden
Emmen
Hoogeveen
Meppel
Midden-Drenthe
Noordenveld
Tynaarlo
Westerveld
De Wolden

IJSSEL-VECHT

Dalfsen
Hardenberg
Hatterum
Heerde
Kampen
Olst-Wijhe
Ommen
Raalte
Staphorst
Steenwijkerland
Zwartewaterland Zwolle

TWENTE

Almelo
Borne
Dinkelland
Enschede
Haaksbergen
Hellendoorn
Hengelo
Hof van Twente
Losser
Oldenzaal
Rijssen-Holten
Tubbergen
Twenterand
Wierden

NOORD- EN OOST-GELDERLAND

Aalten
Apeldoorn
Bathmen
Bergh
Borculo
Brummen
Deventer
Dinxperlo
Doetinchem
Eibergen
Elburg
Epe
Ermelo
Gendringen
Gorssel
Groenlo
Harderwijk
Hengelo
Hummelo en Keppel
Lichtenvoorde
Lochem
Neede
Nunspeet
Oldebroek
Putten
Ruurlo
Steenderen
Voorst
Vorden
Warnsveld
Wehl
Winterswijk
Wisch
Zelhem
Zutphen

GELDERLAND-MIDDEN

Angerlo
Arnhem
Barneveld
Didam
Doesburg
Duiven
Ede
Lingewaard
Nijkerk
Overbetuwe
Renkum
Rheden
Rijnwaarden
Rozendaal

Scherpenzeel
Wageningen
Westervoort
Zevenaer

GELDERLAND-ZUID

Beuningen
Buren
Culemborg
Druten
Geldermalsen
Groesbeek
Heumen
Lingewaal
Maasdriel
Millingen aan de Rijn
Mook en Middelaar
Neder-Betuwe
Neerijnen
Nijmegen
Tiel
Ubbergen
West Maas en Waal
Wijchen
Zaltbommel

UTRECHT

Abcoude
Amerongen
Amersfoort
Baarn
De Bilt
Breukelen
Bunnik
Bunschoten
Doorn
Driebergen-Rijsenburg
Eemnes
Houten
IJsselstein
Leersum
Leusden
Loenen
Lopik
Maarn
Maarsse
Montfoort
Nieuwegein
Oudewater
Renswoude
Rhenen
De Ronde Venen
Soest
Utrecht
Veenendaal
Vianen
Wijk bij Duurstede
Woerden

Woudenberg
Zeist

NOORD-HOLLAND-NOORD

Alkmaar
Andijk
Anna Paulowna
Bergen
Castricum
Den Helder
Drechterland
Enkhuizen Graft-De Rijk
Harenkarspel
Heerhugowaard
Heiloo
Hoorn
Langedijk
Medemblik
Niedorp
Noorder-Koggenland
Obdam
Opmeer
Schagen
Schermer
Stede
Broec
Texel
Venhuizen
Wervershoof
Wester-Koggenland
Wieringen
Wieringermeer
Wognum
Zijpe

ZAANSTREEK-WATERLAND

Beemster
Edam-Volendam
Landsmeer
Oostzaan
Purmerend
Waterland
Wormerland
Zaanstad
Zeevang

KENNEMERLAND

Bennebroek
Beverwijk
Bloemendaal
Haarlem
Haarlemmerliede en Spaarn-
woude
Heemskerk
Heemstede
Uitgeest
Velsen

Zandvoort

AMSTERDAM EN OMSTREKEN

Aalsmeer
Amstelveen
Amsterdam
Diemen
Haarlemmermeer
Ouder-Amstel
Uithoorn

GOOI EN VECHTSTREEK

Blaricum
Bussum
Hilversum
Huizen
Laren
Muiden
Naarden
Weesp
Wijdemeren

HAAGLANDEN

Delft
Den Haag
Leidschendam-Voorburg
Pijnacker-Nootdorp
Rijswijk
Midden-Delfland
Wassenaar
Westland
Zoetermeer

HOLLANDS-MIDDEN

Alkemade
Alphen aan den Rijn
Bergambacht
Bodegraven
Boskoop
Gouda
Hillegom
Jacobswoude
Katwijk
Leiden
Leiderdorp
Liemeer
Lisse
Moordrecht
Nederlek
Nieuwerkerk aan den IJssel
Nieuwkoop
Noordwijk
Noordwijkerhout
Oegstgeest
Ouderkerk
Reeuwijk

Rijnsburg
Rijnwoude
Sassenheim
Schoonhoven
Ter Aar
Valkenburg
Vlist
Voorhout
Voorschoten
Waddinxveen
Warmond
Zevenhuizen-Moerkapelle
Zoeterwoude

ROTTERDAM-RIJNMOND

Albrandswaard
Barendrecht
Bergschenhoek
Berkel en Rodenrijs
Bernisse
Bleiswijk
Brielle
Capelle aan den IJssel
Dirksland
Goedereede
Hellevoetsluis
Krimpen aan den IJssel
Maassluis
Middelharnis
Oostflakkee
Ridderkerk
Rotterdam
Rozenburg
Schiedam
Spijkenisse
Vlaardingen
Westvoorne

ZUID-HOLLAND-ZUID

Alblasserdam
Binnenmaas
Cromstrijen
Dordrecht
Giessenlanden
Gorinchem
Graafstroom
's-Gravendeel
Hardinxveld-Giessendam
Hendrik-Ido-Ambacht
Korendijk
Leerdam
Liesveld
Nieuw-Lekkerland
Oud-Beijerland
Papendrecht
Sliedrecht
Strijen
Zederik

Zwijndrecht

ZEELAND

Borsele
Goes
Hulst
Kapelle
Middelburg
Noord-Beveland
Reimerswaal
Schouwen-Duiveland
Sluis
Terneuzen
Tholen
Veere
Vlissingen

MIDDEN- EN WEST-BRABANT

Aalburg
Alphen-Chaam
Baarle-Nassau
Bergen op Zoom
Breda
Dongen
Drimmelen
Etten-Leur
Geertruidenberg
Gilze en Rijen
Goirle
Halderberge
Hilvarenbeek
Loon op Zand
Moerdijk
Oisterwijk
Oosterhout
Roosendaal
Rucphen
Steenbergen
Tilburg
Waalwijk
Werkendam
Woensdrecht
Woudrichem
Zundert

BRABANT-NOORD

Bernheze
Boekel
Boxmeer
Boxtel
Cuijk
Grave
Haaren
's-Hertogenbosch
Heusden
Landerd
Lith

Maasdonk
Mill en Sint Hubert
Oss
Schijndel
Sint Anthonis
Sint-Michielsgestel
Sint-Oedenrode
Uden
Veghel
Vught

BRABANT-ZUIDOOST

Asten
Bergeijk
Best
Bladel
Cranendonck
Deurne
Eersel
Eindhoven
Geldrop-Mierlo
Gemert-Bakel
Heeze-Leende
Helmond
Laarbeek
Nuenen, Gerwen en
Nederwetten
Oirschot
Reusel-De Mierden
Someren
Son en Breugel
Valkenswaard
Veldhoven
Waalre

LIMBURG-NOORD

Ambt
Montfort
Arcen en Velden
Beesel
Bergen
Echt-Susteren
Gennep
Haelen
Heel
Helden
Heythuysen
Horst aan de Maas
Hunsel
Kessel
Maasbracht
Maasbree
Meerlo-Wanssum
Meijel
Nederweert
Roerdalen
Roermond
Roggel en Neer

Sevenum
Swalmen
Thorn
Venlo
Venray
Weert

LIMBURG-ZUID

Beek
Brunssum
Eijsden
Gulpen-Wittem

Heerlen
Kerkrade
Landgraaf
Maastricht
Margraten
Meerssen
Nuth
Onderbanken
Schinnen
Simpelveld
Sittard-Geleen
Stein
Vaals

Valkenburg aan de Geul
Voerendaal

FLEVOLAND

Almere
Dronten
Lelystad
Noordoostpolder
Urk
Zeewolde

NOTA VAN TOELICHTING

1. Algemeen

De inrichting van congruent ingedeelde brandweer-, GHOR- en politieregio's is onderdeel van de Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding¹. In de memorie van toelichting en de parlementaire stukken over deze wet zijn de achtergronden van de congruente gebiedsindeling uitgebreid aan de orde gekomen.

Het proces om te komen tot een territoriaal congruente indeling van de brandweerregio's en de GHOR-regio's kan worden uitgesplitst in twee fasen. In de eerste fase stond de feitelijke inrichting van congruente regio's centraal. Van de provincies en de betrokken regio's is een gezamenlijke inspanning gevraagd om zelfstandig tot congruente gebiedsindelingen te komen. In deze eerste fase worden de bestaande regio's samengevoegd en worden waar nodig de grenzen van de regio's bijgesteld.

In de tweede fase wordt de territoriaal congruente gebiedsindeling wettelijk verankerd. Deze fase wordt enerzijds gerealiseerd door de Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding, waarin een wijziging van de Brandweerwet 1985 en de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen is opgenomen. Op grond van deze gewijzigde wetten wordt de territoriale indeling van de brandweer- en GHOR-regio in een algemene maatregel van bestuur vastgelegd. Het onderhavige besluit strekt daartoe. De in de bijlage bij de Politiewet 1993 aangegeven regio-indeling gold daarbij als uitgangspunt.

2. Wettelijke verankering van de congruente territoriale gebiedsindeling

In de Brandweerwet 1985 en de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen is de congruente gebiedsindeling wettelijk voorgeschreven. De exacte gebiedsindeling wordt niet langer door de provincie (Gedeputeerde onderscheidenlijk Provinciale Staten) vastgesteld, maar wordt bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld. De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die bij de algemene maatregel van bestuur zijn ingedeeld in een regio zijn verplicht om een gemeenschappelijke regeling aan te gaan voor de regionale brandweezorg en rampenbestrijding en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.

Door de regio-indeling bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen wordt het (meer) vrijblijvende karakter van de huidige wetgeving omgezet in een heldere verplichting tot congruentie. Wijziging daarin is slechts mogelijk op voordracht van de verantwoordelijke bewindspersonen en nadat de betrokken provincies daarover een advies hebben uitgebracht. Daarmee wordt voorkomen dat wijzigingen worden doorgevoerd die niet (volledig) door het belang van de rampenbestrijding worden gedekt. Op grond van het bepaalde in artikel VI, onderdeel A, van de Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding geldt deze adviesverplichting niet ten aanzien van de eerste voordracht ter gelegenheid van de inwerkingtreding van genoemde wet. De provincies, gemeenten en regio's zijn bij de totstandkoming van het wetsvoorstel en de territoriaal congruente gebiedsindeling uitgebreid betrokken. De bijlage bij dit besluit bevat een beschrijving van de op dit moment reeds geldende situatie. Daarbij wordt het volgende aangetekend. In diverse regio's zijn fusies gaande, waaronder de brandweerregio's Midden-Brabant, Breda en Westelijk Noord-Brabant (dat wordt de regio Midden- en West-Brabant),

¹ Kamerstukken II 2002/03, 28 644.

de brandweerregio's Rivierenland en Nijmegen en omstreken (dat wordt de regio Gelderland Zuid) en de brandweerregio's Kop van Noord-Holland, Noord-Kennemerland en West-Friesland (dat wordt de regio Noord-Holland Noord). Feitelijk werken deze regio's reeds congruent, al zal niet overal op de datum van inwerkingtreding van dit besluit de dienaangaande gemeenschappelijke regeling van kracht zijn. De verwachting is dat dit nog dit jaar overal formeel zal zijn afgerond. Daarnaast zijn de regio's Zaanstreek-Waterland en Amsterdam en omstreken voor wat betreft de GHOR door de desbetreffende gemeenten ondergebracht onder één WGR-bestuur. De wet en het onderhavige besluit verzetten zich daar niet tegen. Een dergelijk samengevoegd bestuur neemt in die situatie wel de verplichtingen van twee regio's op zich. Dat betekent onder meer dat het desbetreffende GHOR-bestuur mee dient te werken aan de totstandkoming van de beheersplannen van beide brandweerregio's en ter uitwerking daarvan twee organisatieplannen dient vast te stellen.

3. Afwijkingen

Het principe van een congruente territoriale gebiedsindeling neemt niet weg dat in bepaalde gevallen daarvan moet kunnen worden afgeweken indien met die situatie het belang van de rampenbestrijding aantoonbaar beter is gewaarborgd en de bestuurlijke aansturing zowel in de voorbereidende als in de repressieve fase is gewaarborgd door middel van heldere interregionale en interprovinciale afspraken.

Artikel 3 van de Brandweerwet 1985 schrijft voor dat de verdeling van gemeenten in regio's voor de regionale Brandweer in beginsel gelijk is aan de verdeling van gemeenten in politieregio's, zoals opgenomen in de bijlage bij de Politiewet 1993. Op grond van het eveneens gewijzigde artikel 3 van de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, geldt de regio-indeling voor de regionale Brandweer eveneens voor de GHOR-regio's. Beide regio's kennen dan ook altijd een uniforme territoriale indeling.

De verdeling van gemeenten over regio's mag slechts afwijken van de politieregio-indeling, indien dat noodzakelijk is voor een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van de werkzaamheden ter voorbereiding en uitvoering van de rampenbestrijding. Aangezien de regio-indeling van gemeenten voor de brandweer en de GHOR steeds congruent dient te zijn, betekent dat een afwijkende indeling zowel voor de brandweer als de geneeskundige hulpverlening voordelen met zich mee dient te brengen. Mochten deze belangen op dit punt op enig moment tegengesteld aan elkaar zijn, dan prevaleert het algemeen belang van een congruente gebiedsindeling.

Thans is besloten om voor de indeling van enkele gemeenten een incongruentie ten opzichte van de politieregio-indeling toe te staan. Het betreft hier de gemeenten Deventer, Haarlemmermeer, Bathmen, Hattem, Heerde, Mook en Middelaar. Voor de gemeenten Deventer, Bathmen en Heerde wordt ernaar gestreefd congruentie op korte termijn alsnog te realiseren. Zodra over de ingangsdatum daarvan duidelijkheid ontstaat, zal dit besluit aan de nieuwe situatie worden aangepast. Voor de overige gemeenten is besloten om de besluitvorming of deze gemeenten alsnog congruent dienen te worden ingedeeld uit te stellen totdat de evaluatie van de huidige politieregio-indeling is afgerond. Het streven blijft om alle gemeenten op termijn congruent aan laatstgenoemde indeling te maken.

4. Toekomstige ontwikkelingen

De Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding bevat de noodzakelijke juridische randvoorwaarden om een territoriaal congruente regio-indeling te realiseren. Genoemde wet is op dit onderdeel het sluitstuk van een geruime tijd geleden gestart proces, waarin incongruenties zijn teruggedrongen.

De commissie tot onderzoek van de nieuwjaarsbrand ging echter verder in haar aanbevelingen. Deze commissie heeft aangegeven het wenselijk te achten dat nadat de regiogrenzen congruent zijn geworden, er vervolgstappen worden genomen. Zij adviseerde het proces van de regionalisering verder te doordenken op de bestuurlijke implicaties, waarbij uitdrukkelijk tegen elkaar moeten worden afgewogen vormen van verlengd lokaal bestuur en zelfstandige bestuurlijke inbedding zoals bij de politie (beheer regionaal en gezag lokaal). Het kabinet heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) verzocht te adviseren over de bestuurlijke inbedding van de veiligheidsregio's. Gegeven de bevindingen van de Algemene Rekenkamer heeft het kabinet de ROB gevraagd hierbij ook de schaalgrootte van de regio's te betrekken. Het strategisch-bestuurlijk advies van de ROB dat op 3 maart 2003 is gepresenteerd (Veiligheid op niveau; een bestuurlijk perspectief op de toekomst van de veiligheidsregio's) heeft dan ook betrekking op deze vervolgstappen, nadat de territoriale congruentie zal zijn gerealiseerd. Het ingezette proces van territoriale congruentie is daarom volgens planning voortgezet.

In het advies neemt de ROB aan dat het huidige proces om te komen tot territoriale congruentie en de wettelijke verankering daarvan wordt gerealiseerd. De ROB ondersteunt deze ontwikkelingen en borduurt daarop voort. De ROB heeft een duidelijke voorkeur voor voortzetting van het huidige stelsel van gemeentelijke samenwerkingsverbanden, waarbij goed gekeken dient te worden naar de door de gemeenten verplicht aan de regio's over te dragen taken en bevoegdheden. Geconstateerd kan worden dat het advies van de ROB het realiseren van territoriale congruentie niet in de weg staat, sterker nog, de ROB neemt in zijn advies als uitgangspunt dat het in de Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding neergelegde principe van congruentie tussen de veiligheidsregio's wordt voltooid.

Recentelijk is het kabinetsstandpunt naar aanleiding van het ROB-advies aan de Tweede Kamer aangeboden. Daarnaar wordt hier verwezen.

5. Financiële gevolgen

In de afgelopen jaren is de samenstelling van enkele regio's gewijzigd om tot een territoriaal congruente indeling te komen. De kosten hiervan zijn in beginsel voor rekening van die regio's gebleven, de congruente indeling levert immers schaalvoordelen op die de aanloopkosten teniet doen.

De aanloopkosten voor sommige regio's bleken echter dermate hoog dat het rijk in enkele regio's voor onevenredige frictiekosten een bijdrage heeft verstrekt. Dit besluit verankert het afgeronde proces tot territoriale congruentie en heeft geen zelfstandige financiële consequenties.

6. Inwerkingtreding

Het onderhavige besluit treedt gelijktijdig met de Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding in werking. Dit tijdstip wordt bij koninklijk besluit bepaald.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes